

Ελληνικές Επιστημονικές Δημοσιεύσεις 1996 – 2010

Βιβλιομετρική Ανάλυση Ελληνικών Δημοσιεύσεων
σε διεθνή επιστημονικά περιοδικά

Πρόσβαση στη μελέτη:
<http://report03.metrics.ekt.gr/el/index>

Συνοπτική παρουσίαση Μελέτης

Πανεπιστήμια

ΕΘΝΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ
ΤΕΚΜΗΡΙΩΣΗΣ
N A T I O N A L
D O C U M E N T A T I O N
C E N T R E

Εθνικό Κέντρο Τεκμηρίωσης/ Εθνικό Ίδρυμα Ερευνών
Βασιλέως Κωνσταντίνου 48, 11635, Αθήνα
Τ. 2107273900
F. 2107246824
E. ekt@ekt.gr
<http://www.ekt.gr>

Γενικά στοιχεία

Η μελέτη με τίτλο «Ελληνικές Επιστημονικές Δημοσιεύσεις 1996-2010, Βιβλιομετρική ανάλυση ελληνικών δημοσιεύσεων σε διεθνή επιστημονικά περιοδικά - Scopus», (<http://report03.metrics.ekt.gr/>), αποτέλεσμα συλλογικής εργασίας, είναι η τρίτη κατά σειρά, την έκδοση της οποίας έχει καθιερώσει το ΕΚΤ, με σκοπό τη δημιουργία αξιόπιστης βάσης παρουσίασης και παρακολούθησης της εξέλιξης των στοιχείων που προσδιορίζουν το ερευνητικό περιβάλλον της Ελλάδας, συγκρινόμενο με το αντίστοιχο των χωρών της ΕΕ και του ΟΟΣΑ.

Η τρίτη αυτή κατά σειρά μελέτη βασίζεται σε δεδομένα από τη διεθνή βιβλιογραφική βάση Scopus. Με την παρουσίαση δεικτών που προκύπτουν από τις δύο πλέον καθιερωμένες διεθνώς βάσεις δεδομένων (Web of Science: αμέσως προηγούμενη μελέτη του ΕΚΤ και Scopus: παρούσα έκδοση), το ΕΚΤ στοχεύει να δώσει μια πληρέστερη εικόνα όσον αφορά σημαντικούς δείκτες που χαρακτηρίζουν την τρέχουσα πραγματικότητα αλλά και την εξέλιξη της επιστημονικής παραγωγής της χώρας και διευρύνει τον αριθμό των ελληνικών δημοσιεύσεων και τα επιστημονικά πεδία που καλύπτονται.

Η μελέτη εξετάζει την χρονική περίοδο 1996-2010 ενώ ακολουθεί την ίδια μεθοδολογική προσέγγιση στον υπολογισμό των δεικτών όπως και οι προηγούμενες. Προσδιορίζονται οι καθιερωμένοι βιβλιομετρικοί δείκτες που αποτυπώνουν την τρέχουσα πραγματικότητα της ελληνικής ερευνητικής δραστηριότητας, με τρόπο αξιοποιήσιμο στο επίπεδο της διαμόρφωσης πολιτικών, έρευνας, τεχνολογικής ανάπτυξης και καινοτομίας.

Για την παρουσίαση των αποτελεσμάτων επιλέχθηκε η ηλεκτρονική έκδοση, η οποία περιλαμβάνει διαδραστικά διαγράμματα, με πολλαπλές δυνατότητες παρουσίασης και προσαρμογής στις ανάγκες των αναγνωστών.

Ακόμα, με στόχο την καλύτερη απεικόνιση και ανάδειξη της **περιφερειακής διάστασης** της ελληνικής επιστημονικής και ερευνητικής δραστηριότητας, το ΕΚΤ αποτύπωσε σε χάρτες τους βασικούς βιβλιομετρικούς δείκτες σε κάθε ελληνική περιφέρεια (<http://metrics.ekt.gr/map-diagrams>). Οι διαδραστικοί χάρτες παρουσιάζουν στοιχεία για την επιστημονική παραγωγή κάθε περιφέρειας, όπως προκύπτει από τον αριθμό των επιστημονικών δημοσιεύσεων που παράγουν οι φορείς που είναι εγκατεστημένοι σε αυτήν, την απήχηση σε διεθνές επίπεδο (αριθμός αναφορών και σχετικός δείκτης απήχησης) και τα επιστημονικά πεδία που καλύπτονται σε κάθε περιφέρεια ("Φυσικές Επιστήμες", "Μηχανική & Τεχνολογία", "Ιατρική & Επιστήμες Υγείας", "Γεωργικές Επιστήμες", "Κοινωνικές Επιστήμες" και "Ανθρωπιστικές Επιστήμες").

Οι χάρτες εμπλουτίζονται συνεχώς, περιλαμβάνοντας επιπλέον δείκτες που αποτυπώνουν την περιφερειακή δυναμική στην έρευνα, όπως η συμμετοχή σε ευρωπαϊκά προγράμματα του 7^{ου} Προγράμματος Πλαισίου, ώστε να παρουσιάζεται μια πλήρης εικόνα της περιφερειακής αριστείας και ανταγωνιστικότητας.

Η μελέτη περιλαμβάνει αναλυτικά στοιχεία για 95 φορείς που ομαδοποιούνται στις εξής 8 κατηγορίες:

- ✓ **Πανεπιστήμια**
- ✓ ΤΕΙ
- ✓ Ερευνητικά Κέντρα ΓΓΕΤ
- ✓ Λοιποί Δημόσιοι Ερευνητικοί Φορείς
- ✓ Δημόσιοι Φορείς Υγείας
- ✓ Ιδιωτικοί Φορείς Υγείας
- ✓ Λοιποί Δημόσιοι Φορείς
- ✓ Λοιποί Ιδιωτικοί Φορείς

Η Ελλάδα στο διεθνές περιβάλλον

Τα στοιχεία της Scopus επιβεβαιώνουν ότι την περίοδο 1996-2010 οι **ελληνικές δημοσιεύσεις** τοποθετούνται δυναμικά στο διεθνές περιβάλλον όσον αφορά την απήχηση, την πρωτοτυπία, την ποιότητα και την αναγνωρισιμότητα. Οι **συνολικοί δείκτες και η θέση της Ελλάδας** στην ΕΕ, τον ΟΟΣΑ και διεθνώς αναβαθμίζονται, η **απήχηση** των δημοσιεύσεων αυξάνεται και οι επιδόσεις των φορέων βελτιώνονται. Ο αριθμός των **αναφορών** στις ελληνικές δημοσιεύσεις, ο οποίος αποτελεί και τη βάση για τον υπολογισμό των βιβλιομετρικών δεικτών, συνεχίζει να αυξάνεται.

Συγκεκριμένα:

Ο αριθμός των ελληνικών επιστημονικών **δημοσιεύσεων** αυξάνεται συνεχώς έως το 2009, με ρυθμούς σημαντικά μεγαλύτερους από τις χώρες μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης και του ΟΟΣΑ. Το 2010 η συνεχής αυτή ανοδική πορεία ανακόπτεται και η Ελλάδα καταγράφει αρνητικό συντελεστή μεταβολής.

Με βάση τα στοιχεία του 2010, η Ελλάδα συμμετέχει στο 2,4% των επιστημονικών δημοσιεύσεων της ΕΕ και στο 0,85% του ΟΟΣΑ, αυξάνοντας κατά πολύ τα μερίδια που είχε το 1996.

Όσον αφορά τον αριθμό των **αναφορών**, η Ελλάδα παρουσιάζει επίσης, μεγαλύτερους ρυθμούς αύξησης σε σχέση με τις χώρες της ΕΕ και του ΟΟΣΑ, σε όλη τη διάρκεια της περιόδου 1996-2010. Την πενταετία 2006-2010 οι ελληνικές δημοσιεύσεις έλαβαν αριθμό σχεδόν πενταπλάσιο από το 1996.

Την πενταετία 2006-2010, οι ελληνικές δημοσιεύσεις λαμβάνουν κατά μέσο όρο 4,98 αναφορές ανά δημοσίευση, ξεπερνώντας το μέσο όρο αναφορών στον ΟΟΣΑ (4,79) ενώ στην ΕΕ ο μέσος όρος των αναφορών ανά δημοσίευση είναι 5,52. Την πενταετία 1996-2000 ο μέσος όρος των αναφορών στις ελληνικές δημοσιεύσεις ήταν μόλις 2,45.

Ο **σχετικός δείκτης απήχησης** των ελληνικών δημοσιεύσεων συνεχίζει την ανοδική πορεία που εμφανίζει σε όλη τη διάρκεια της περιόδου 1996-2010, και λαμβάνοντας την τιμή 1,04 εμφανίζεται αντίστοιχος με τον μέσο όρο των χωρών του ΟΟΣΑ ενώ σε σχέση με την ΕΕ διαμορφώνεται στο 0,90.

Βελτιωμένοι εμφανίζονται επίσης οι υπόλοιποι δείκτες που μετρήθηκαν στο πλαίσιο της μελέτης και σχετίζονται με την **αναγνωρισιμότητα των ελλήνων επιστημόνων** και την **απήχηση** του ερευνητικού τους έργου στη διεθνή κοινότητα. Την πενταετία 2006-2010, το ποσοστό δημοσιεύσεων που λαμβάνουν αναφορές (% cited publications) για τις ελληνικές δημοσιεύσεις διαμορφώνεται σε 65,6%.

Κυριότεροι συντελεστές στην παραγωγή επιστημονικών δημοσιεύσεων

Οι τρεις σημαντικότερες κατηγορίες ελληνικών φορέων, ως προς τον αριθμό δημοσιεύσεων, είναι τα **Πανεπιστήμια**, οι Δημόσιοι Φορείς Υγείας και τα Ερευνητικά Κέντρα που εποπτεύονται από τη Γενική Γραμματεία Έρευνας και Τεχνολογίας. Ακολουθούν τα ΤΕΙ, οι Λοιποί Δημόσιοι Ερευνητικοί Φορείς, οι Ιδιωτικοί Φορείς Υγείας, οι Λοιποί Ιδιωτικοί και τέλος, οι Λοιποί Δημόσιοι Φορείς.

Επιστημονικά πεδία ελληνικών επιστημονικών δημοσιεύσεων

Την πενταετία 2006-2010, οι σχετικοί δείκτες απήχησης των ελληνικών δημοσιεύσεων στα έξι κύρια επιστημονικά πεδία της ταξινόμησης Frascati¹ βελτιώνονται. Η υψηλότερη απήχηση (σχετικός δείκτης απήχησης: 1,14) καταγράφεται στο πεδίο "Humanities", και ακολουθούν τα πεδία "Engineering and Technology" (1,12), "Agricultural Sciences" (0,99), "Natural Sciences" (0,97), "Medical and Health Sciences" (0,93) και "Social Sciences" (0,81).

Συνεργασίες

Στη διάρκεια της δεκαπενταετίας 1996-2010, παρατηρείται μεγάλη αύξηση στο ποσοστό των δημοσιεύσεων που πραγματοποιούνται με συνεργασία, είτε με ελληνικούς ή είτε με ξένους φορείς.

Το 2010 62,3% των ελληνικών δημοσιεύσεων είναι προϊόν συνεργασίας, ενώ το αντίστοιχο ποσοστό το 1996 ήταν 51,5%.

Ο αριθμός των συνεργασιών με τη διεθνή ερευνητική κοινότητα, εμφανίζει αύξηση, αν και με μικρότερους ρυθμούς από τις ελληνικές συνεργασίες. Την τελευταία πενταετία 2006-2010 οι Έλληνες επιστήμονες συνεργάστηκαν με επιστήμονες από **166 χώρες** σε όλο τον κόσμο.

¹ Revised Field of Science and Technology (FOS) Classification in the Frascati Manual, DSTI / EAS / STP / NESTI (2006), 19 / FINAL, OECD

Κείμενα και Διαγράμματα για Πανεπιστήμια

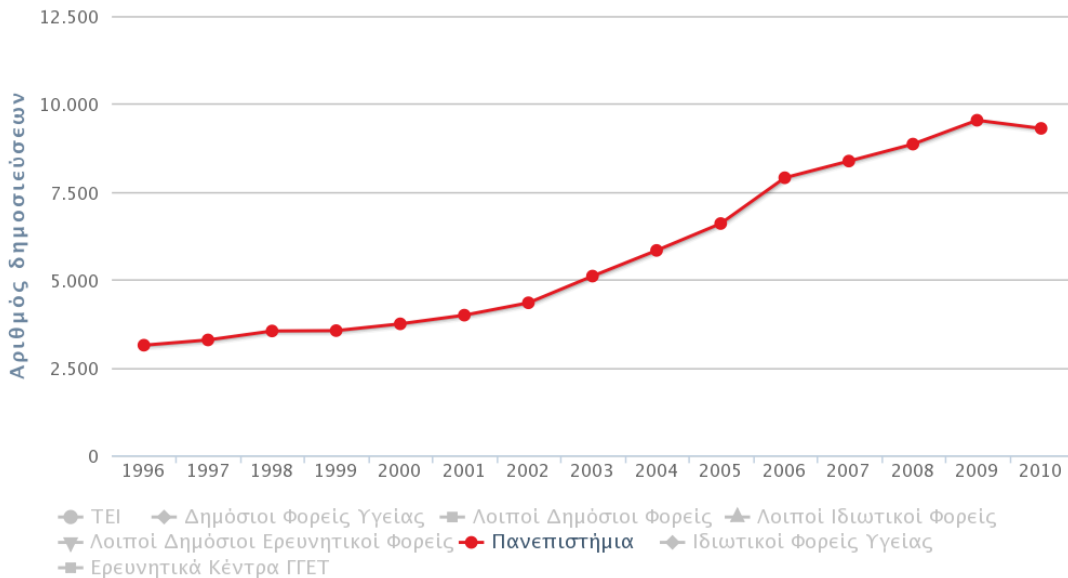
Πανεπιστήμια

Τα **Πανεπιστήμια** είναι η **πρώτη** σε αριθμό δημοσιεύσεων κατηγορία ελληνικών φορέων και περιλαμβάνει 21 Ανώτατα Εκπαιδευτικά Ιδρύματα².

Στα παρακάτω διαγράμματα απεικονίζεται διαχρονικά ο **αριθμός δημοσιεύσεων** και η **μεταβολή του αριθμού δημοσιεύσεων** για τα Πανεπιστήμια και το σύνολο των ελληνικών δημοσιεύσεων ανά έτος. Παρατηρούμε ότι οι δημοσιεύσεις ακολουθούν συνεχή ανοδική πορεία, με θετικούς συντελεστές μεταβολής που συνήθως ξεπερνούν το μέσο όρο του συνόλου των ελληνικών δημοσιεύσεων. Η αύξηση στον αριθμό των δημοσιεύσεων που συνεχίζεται μέχρι το 2010, οπότε και εμφανίζει μικρή κάμψη.

Αριθμός δημοσιεύσεων ανά κατηγορία φορέων, ανά έτος, για την περίοδο 1996-2010

Πηγή: Scopus 1996-2010

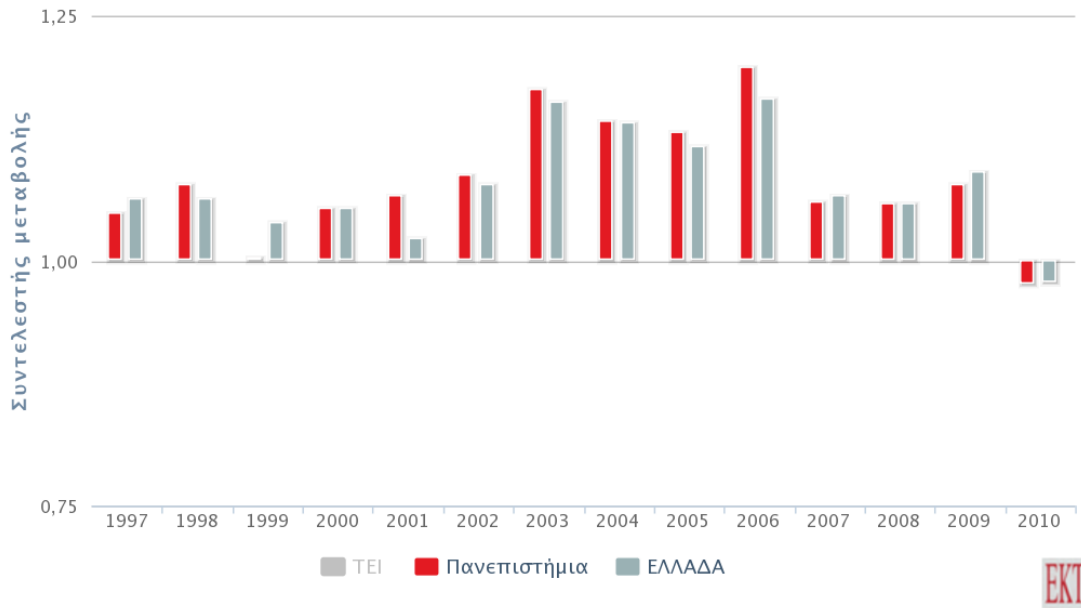
EKT

Διάγραμμα 1

² Δεν παρουσιάζονται αναλυτικά στοιχεία για το Πανεπιστήμιο Δυτικής Ελλάδας, το Διεθνές Πανεπιστήμιο και την Ανωτάτη Σχολή Καλών Τεχνών.

Μεταβολή του αριθμού των δημοσιεύσεων για τις διάφορες κατηγορίες φορέων και το σύνολο των ελληνικών δημοσιεύσεων, ανά έτος, για την περίοδο 1996-2010

Πηγή: Scopus 1996-2010

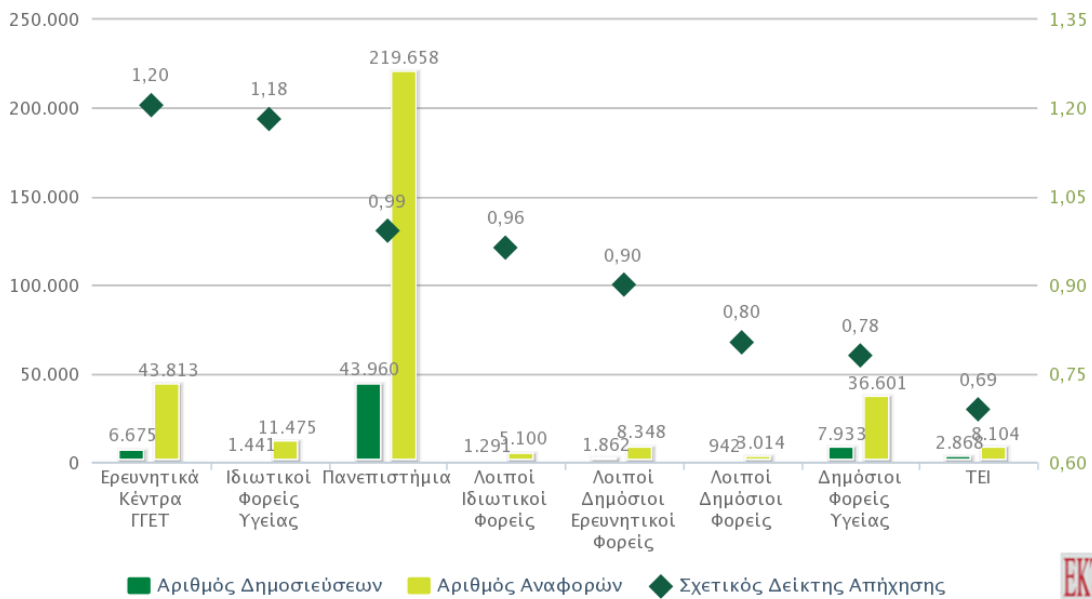

Διάγραμμα 2

Τα Πανεπιστήμια εμφανίζουν τον **τρίτο μεγαλύτερο σχετικό δείκτη απήχησης** ανάμεσα στις 8 κατηγορίες φορέων κατά την τελευταία πενταετία (βλ. Διάγραμμα 3).

Αριθμός δημοσιεύσεων, αριθμός αναφορών και σχετικός δείκτης απήχησης των δημοσιεύσεων των διαφόρων κατηγοριών φορέων σε σχέση με τις δημοσιεύσεις σε παγκόσμιο επίπεδο, για την πενταετία 2006-2010. Λαμβάνονται υπόψη όλες οι δημοσιεύσεις σε όλα τα επιστημονικά πεδία

Πηγή: Scopus 1996-2010

Διάγραμμα 3

Περισσότερα στοιχεία για την κατηγορία αλλά και δείκτες για κάθε Πανεπιστήμιο ξεχωριστά παρουσιάζονται στο ηλεκτρονικό περιβάλλον της μελέτης: <http://report03.metrics.ekt.gr/el/index>. Στην ίδια έκδοση θα βρείτε διαδραστικά διαγράμματα, χάρτες κ.ά. για το σύνολο των ελληνικών δημοσιεύσεων και τους σημαντικότερους ελληνικούς φορείς.